

МИНИСТАРСТВО ЗА НАУКУ И ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ

Гдин Божидар Ђелић, министар

Др Снежана Пајовић, државна секретарка

НАЦИОНАЛНИ САВЕТ ЗА НАУЧНИ И ТЕХНОЛОШКИ РАЗВОЈ

проф. др Градимир В. Миловановић

Као што сте информисани из медија, у протеклих месец-два дана, поводом иницијативе др Љубинка Игњатовића и др Душана Николиша за укидање категоризације истраживача, водила се велика полемика у нашој научној јавности о томе да ли је извршена категоризација истраживача од стране ресорног министарства, на закону заснована, да ли је правична и да ли је дала резултате у смислу подизања квалитета научноистраживачког рада. Чула су се различита мишљења, коментари и предлози.

О наведеној иницијативи Републички одбор синдиката науке Србије је расправљао на седници 16. јуна 2009 и седници одржаној 15. септембра 2009. године.

На седници Републичког одбора синдиката науке, од 15. септембра 2009. године, у расправи о свим позитивним и негативним аспектима увођења категоризације истраживача, односно коефицијената подстицаја истраживача отворила су се и многа друга питања, као што су: да ли је Министарство за науку и технолошки развој обезбедило једнаке услове рада свим истраживачима (опремљеност лабораторија, директне материјалне трошкове, и др.), да ли је категоризација часописа у којима се објављују научни радови адекватно извршена, у каквој су корелацији критеријуми за избор у научна звања и критеријуми за утврђивање категоризације истраживача, као и да ли је седам категорија истраживача потребан? У расправи, посебно је истакнуто питање зашто Министарство не примењује у целини Посебан колективни уговор, јер у финансирању не примењује подстицајне елементе за пројекте.

После расправе и гласања о наведеној иницијативи, Републички одбор синдиката науке донео је следеће:

О Д Л У К Е

1. Не прихвата се иницијатива да се укине члан 33 ПКУ за науку, односно да се у потпуности укине категоризација истраживача.
2. Републички одбор синдиката науке прихвата предлог да упути захтев Националном савету и Министарству за науку и технолошки развој за преиспитивање категорија истраживача у смислу смањења броја категорија, као и смањење разлике зарада истраживача по основу коефицијената подстицаја.
3. Национални савет за науку и технолошки развој, као највише и најкомпетентније тело Министарства, треба да за следећи пројектни период донесе подзаконски акт о критеријумима за утврђивање категоризације истраживача, да научној јавности овај акт буде доступан, како би о истом могли да се изјасне.

4. Акт о критеријумима за утврђивање категорија истраживача треба да се преточи у ПКУ као стимулативни део зараде истраживача и да се искаже у посебној табели.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ

Одлука тачка 1

Републички одбор синдиката науке, је донео Одлуку из тачке 1. из разлога што би измена услова оцењивања истраживача, у току трајања пројектног периода, представљала кршење полазног принципа за који се залаже Синдикат и већина истраживача да услови дати у конкурс за пријаву пројеката се не мењају у току трајања пројеката. Такође, има истраживача који својим научним радовима оправдавају категорију јер су амбициозни, вредни и у животном су добу када на научном пољу могу највише да дају. Укидањем категорија такви истраживачи били би кажњени, а Синдикат се превасходно залаже за вредновање рада и резултата рада.

Одлука тачка 2

Смањење броја категорија истраживача и смањење разлике у зарадама истраживача по основу категорија, нарочито у односу категорије Б2 – Б5, у наредном пројектном периоду је неопходна да би се у пракси зауставиле, или бар смањиле негативне тенденције, као што су: хиперпродукција научних радова који не дају квалитет, урушавања вредносног система звања и финансирања науке. У пракси има случајева да истраживач у истраживачком звању публикује у току три године толико радова да задовољи (наравно квантитативно) услове за избор у највише научно звање – научни саветник. Ако ова хиперпродукција радова даје одређени квалитет у науци онда се са правом поставља питање зашто Министарство у финансирању не примењује успешност пројекта.

Одлука тачка 3

Категоризација истраживача је веома озбиљно питање у смислу вредновања научног рада и од великог је животног и друштвеног значаја за научнике, јер она одређује њихов материјални и научни статус и не сме да буде препуштена импровизацијама, формализму и самовољи појединаца или уже групе. Из тих разлога Национални савет треба да донесе подзаконски акт о критеријумима за одређивање категорија истраживача, као што је то учињено за стицање научних звања. Серија чланака у „Политици“ иницирана наведеном иницијативом јасно је указала на негативан став великог броја научника према постојећем начину евалуације научноистраживачког рада. Министарство, Национални савет и други надлежни органи не треба да игноришу ово незадовољство и да се равнодушно односе према овом питању. У том смислу очекујемо разумевање и прихватање наших одлука.